

BRÜSSZEL INTÉZET

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ
2014. ÁPRILIS

BRÜSSZEL INTÉZET

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ
2014. ÁPRILIS

TARTALOM

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY	4
Összefogás	4
<i>Brüsszel Intézet</i>	4
A JELENTÉSRŐL	5
MÓDSZERTAN	7
ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK – 2014. ÁPRILIS	12
KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK.	13
HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK	20
HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL	21
EGYÉB HÍREK	28
A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI.	29
A HÓNAP KRÓNIKÁJA.	32
KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS.	33
FELHASZNÁLT IRODALOM	34
IMPRESSZUM	35

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoring tevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közönség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzé teszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlölet-cselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbiek a büntetőjog szerint bűncselekményeknek minősülnek, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért egyrészt rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

A Tett és Védelem Alapítvány áprilisi monitoring tevékenysége nyomán nem azonosított antiszemita gyűlöletcselekményt. Jelentésünkben azonban számos, a magyarországi holokauszthoz, antiszemitizmushoz kapcsolódó eseményről számolunk be.

A Tett és Védelem Alapítvány 2014 áprilisában két esetben tett feljelentést: becsületsértés miatt és nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt. A feljelentés alanya a becsületsértési feljelentésben ismeretlen tettes volt, aki a hírportálon egy képet jelentetett meg Köves Slomóról. A másik feljelentés alanya pedig magánszemély volt, aki a hírportálon megjelent hírhez a nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadását megvalósító megjegyzéseket fűzött.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

Az antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket valló Jobbiknak negyvenhárom országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvényszegések elleni erélytelen jogi fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

ÖSSZEFOGÁS

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az Alapítvány munkájában közreműködők között vannak a neológiát és ortodoxiát képviselő Mazsihisz, a statsquo/chábád EMIH, a reform irányzatú Szim Salom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom elismert tagjaiként számon tartott emblematikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a **Tett és Védelem Alapítvány** által életre hívott **Brüsszel Intézet**, az **Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet** (EBESZ) által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoring munka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoring munka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az Intézet létrehozta és üzemelteti az **51 00 000** számon elérhető **FORRÓDRÓT**-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség.

A **Brüsszel Intézet** kutatási terve a havi rendszeres monitoring-jelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről.

A gyűlölet bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekmény típusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többlet-jelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felcserélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott – éppen megtámadott – csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. (Levin és McDevitt 1999, 92–93; OSCE/ODIHR 2009a, 19–21; OSCE/ODIHR 2009b, 17–18; Perry 2001, 10)

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlölet-cselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, amint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sokszor nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat. Az áldozatok érezhetnek szégyent is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlölet motivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalma-

¹ Ezek részletes definícióját lásd a *Módszertan* részben.

² Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

sak lehetnek arra, hogy a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlölet motiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, el láthatják az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 34-36)

MÓDSZERTAN

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. Jelentésünkben a kétféle cselekményt együttesen gyűlölet-cselekményeknek nevezzük. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja³ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál;⁴
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét.

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető-törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntettét. Az újonnan elfogadott Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. paragrafusa foglalkozik ezekkel. A közösség tagja elleni erőszak büntette akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettet azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalomkeltésre alkalmas, kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít. A büntett csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlölet-beszédet jelent, és a tényállás megállapításának feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűncselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia⁵ (TASZ 2012, 3–4) Ezeken kívül a Btk. 333. paragrafusa a nemzetiszocialista rendszer bűnei tagadásának büntettéről szól. A 335. paragrafus pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tételét tiltja.

³ A gyűlölet bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

⁴ Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

⁵ A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékot, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

A gyűlölet incidensek meghatározásának módjairól, trendjeiről májusi jelentésünkben részletesen írtunk. Ezen kívül ott ismertettük a nemzetközi szakirodalom ezzel kapcsolatos megállapításait. Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlölet-incidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlölet-cselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a büntetőtörvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a büntetőtörvénykönyvben szereplő tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlölet-incidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített,⁶ indikátorok vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönnyítését szolgálja az Alapítvány – korábban említett – huszonnégy órás telefonos Forró Drótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimitását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a ki nyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozására. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tarthassuk. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható TV- és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is. A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

⁶ Ezek a *Módszertan* részben mutatjuk be.

A monitorozott gyűlölet-cselekmények közül vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyanok is, amelyeket rögzítünk, azonban a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁷

Gyűlölet-események, amelyek beleszámítanak a statisztikába:

- csak Magyarországon történt gyűlölet-események; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e;
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó, vagy azt gondolták róla, hogy zsidó;
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társult további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel]);
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak;
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez;
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez;
- Izraellel és cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják;
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek.

Gyűlölet-események, amelyek nem számítanak bele a statisztikába:

- Magyarországhoz, magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlölet-cselekmények, amelyek valamiért nem tartoznak a statisztikába (például: nem Magyarországon történtek);
- gyűlölet kifejezések, amelyek honlapokon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz.

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük, hogy különböző indikátorokat használunk, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára, az esemény esetleges előzményeire vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e, és ha igen, milyen – akár büntetőjogi – következményei.

⁷ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategória-rendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, holokauszt-tagadás.

A másik kategorizáláskor, a *Nézzünk szembe a tényekkel!* ajánlása alapján, hétféle cselekmény-típust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10–12):

- Emberölés: halált okozó személy elleni támadás.
- Súlyos fizikai erőszak:
 - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat;
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás;
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek meghallhatnak;
 - bombák és levélbombák;
 - emberrablás.
- Támadás:
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos;
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet;
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett.
- Rongálás:
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt;
 - tulajdon meggyalázása;
 - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet.
- Fenyegetés:
 - egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés;
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt;
 - zaklatás;
 - rágalalmazás.
- Gyűlöletbeszéd:
 - nyilvános gyűlöletbeszéd;
 - virtuális gyűlölet;
 - sértő magatartás;
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás;
 - irodalom és zene.
- Diszkriminációs esetek.

Fontosnak tartjuk a gyűlölet-cselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légyeres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.⁸ Az idősoros adatok elemzésekor pedig mindenképpen gondot fordítunk majd az események dinamikájának bemutatására.

⁸ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK – 2014. ÁPRILIS

A Tett és Védelem Alapítvány áprilisi monitoring tevékenysége nyomán nem azonosított antiszemita gyűlöletcselekményt.

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

A gyűlölet határai

Budapest

Forrás: Élet és Irodalom

Április 18-án jelent meg Bodnár Dániel, a Tett és Védelem Alapítvány kuratóriumi elnökének cikke az *Élet és Irodalom*ban. A cikkben a gyűlöletcselekmények elleni jogi fellépés lehetőségeit és annak hiányát taglalja.

Bodnár Dániel elsősorban kiemelte, hogy a civil társadalom számára rendelkezésre bocsátott jogi kereteket, a jogrendszert használni kell. Viszont „a legnemesebb jószándék, a legbátrabb civil harcra termettség, a liberális demokrácia iránti legmélyebb elkötelezettség mellett” sem tudjuk használni a jogrendszer adta lehetőségeket, mivel a törvényben rögzített közösség elleni izgatás és uszítás tényállást soha nem alkalmazták még a rendszerváltás óta. „Az elmúlt 23 évben kialakult egy olyan joggyakorlat [...], melyben szívesebben maszatoljuk el a gyűlöletbeszédet, a gyűlöletcselekményeket, cinikus módon a liberális jogállam fundamentumaira hivatkozva, mint hogy ezeket a tényállásokat a jogrendszer [...] keretei között kezeljünk.” Emellett nincs lehetőség a fenti tényállást tartalmazó paragrafus alkalmazására sem, mivel a szólásszabadság korlátozhatatlanságáról szóló elvet beemelték a joggyakorlatba. Tehát a leggyalazatosabb gyűlöletcselekmények ellen sem lehet fellépni anélkül, hogy valamifajta konkrét fizikai erőszak veszélye ne állna fenn. A veszély mérlegelését a jogalkalmazó (pl. rendőrkapitányság) kénye és kedve határozza meg, viszont ennek és egy gyűlöletkijelentés össztársadalmi szintű romboló hatásának megítélésére objektívebb mércére lenne szükség.

A Lenhardt- és Tirityán-ügyre hivatkozva Bodnár kijelenti, hogy „kénytelenek vagyunk azt gondolni, hogy a politikai osztálynak, a kormányerőknek nem fűződik érdekük a probléma kezeléséhez”. Ezek alapján elmondható: „amíg a politikai osztály nem adja a küzdelemhez szükséges eszközöket, fegyvereket a civil társadalom kezébe, addig minden politikai oldal cinkos, és a felelősségben közösen osztozik”. A legfontosabb pedig, hogy „ki kell jelölni a gyűlölet határait, nem lehet eltérni, hogy az egész hazai politikai elit továbbra is a kiskorúság állapotában tartsa a civil társadalmat. Rendelkezésre kell bocsátani a büntetőjog eszközeit, bár a nemzet közös érdekét szolgáló harc, a gyűlölet elleni harc azonban nem lehet sikeres a jogállam támogató együttműködése nélkül.”

A német megszállás emlékműve

Budapest

Forrás: MTI, ATV, HVG, Index, Klub Rádió, Népszabadság, Origó

Az emlékmű felállításával kapcsolatos véleményeket és fejleményeket ezévi jelentéseinkben folyamatosan összegeztük. Az áprilisi történéseket alább ismertetjük.

A Kormányzati Információs Központ április 8-án tájékoztatta az MTI-t, hogy megkezdődtek a német megszállás áldozatainak tiszteletére állítandó budapesti emlékmű építésének munkálatai.

Április 8-án este tüntetők lebontották azt a kordont, amelyet az emlékmű talapzata köré állítottak az építők. A helyszínre a Demokratikus Koalíció (DK) elnökségi tagja, Kerék-Bárczy Szabolcs jelentett be sajtótájékoztatót és „villámcsődületet”. A politikus azt mondta, a Fidesz egy olyan emlékmű felállítását határozta el, amelyik összemosza az áldozatok és a tömeggyilkosok emlékét. Horváth Csaba, az MSZP főpolgármester-jelöltje úgy fogalmazott, hogy a „szégyenteljes náci emlékmű” szándéka a szimbolikus erőfitogtatás. Karácsony Gergely, az Együtt-PM politikusa azt mondta, hogy az emlékmű azokat az egykori honfitársainkat alázná meg, akikre emlékezni kellene. A szobor „elhazudja a múltunkat”, amellyel szembe kellene nézni – folytatta. Steiner Pál MSZP-s országgyűlési képviselő bejelentette, helyi népszavazást kezdeményez, hogy az önkormányzat vonja vissza az emlékmű építéséhez adott tulajdonosi hozzájárulást. A beszédek után a demonstrálók lebontották a kerítés nagy részét.

Az ATV április 8-i Egyenes beszédében Schiffer András, az LMP társelnöke az emlékművel kapcsolatban először nem kívánt véleményt formálni, majd később „túlméretezett hisztériának” nevezte az emlékmű megépítése körüli történéseket.

A Magyar Liberális Párt április 8-i közleményében felszólította a kormányt, hogy „azonnal állítsa le a munkálatokat, adjon magyarázatot, miért szegte meg ígéretét, miért nem egyezett társadalmi partnereivel, miért akarja meghamisítani a magyar múltat saját és a szélsőjobb szavazók szájíze szerint”.

Április 9-én Heisler András, a Mazsihisz elnöke a Klub Rádióban mondta el véleményét az emlékmű építésének megkezdésével kapcsolatban. Szerinte mindenképpen meg kell akadályozni a Szabadság téri emlékmű megépítését. Továbbá bízott abban, hogy a miniszterelnök betartja ígéretét és abban is, hogy egy normális országban nem történhet meg az, aminek most az előkészületei láthatóak. Azt is hangoztatta, hogy ha a miniszterelnök semmibe veszi saját ígéretét, akkor nincs tárgyalási alap.

Rétvári Bence, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkára április 9-én arra szólította fel a szélsőbal- és a szélsőjobboldal politikusait, hogy fejezzék be a fővárosi német megszállás áldozatai emlékműve kapcsán az utcai agressziót és a gyűlöletkeltést.

Április 10-én a Népszabadság oldalán jelent meg Heisler András véleménye a tiltakozásokkal kapcsolatban: a Mazsihisz azon túlmenően, hogy az álláspontját markánsan megfogalmazta és megfogalmazza, más akciót nem kezdeményezett, és formálisan nem csatlakozott egyik megmozduláshoz sem. Hangsúlyozta: tisztában vannak azzal, hogy nincs akkora erejük a civil mozgalmaknak, hogy a hatalom akaratát megakadályozzák, ha az fel akarja építeni az emlékművet, akkor fel is építi, „mi meg nagy ívben el fogjuk kerülni”. Hozzátette:

véleménye szerint a sok tiltakozás azt jelzi, hogy ez nem „zsidó ügy, hanem a magyar társadalom ügye”.

Az ügyvel megbízott VIII. kerületi jegyző, Rimán Edina a kivitelező cég kérésére április 10-én birtokvédelmi határozatot hozott, melynek értelmében a területre illetéktelenek nem léphetnek be.

Április 13-án a Demokratikus Koalíció (DK) Szabadság térre szervezett tiltakozásán Gyurcsány Ferenc, a párt elnöke kijelentette, hogy „a Demokratikus Koalíció arra szeretné figyelmeztetni Magyarországot, de leginkább »a hatalom mai urait«, hogy hazugságra, történelemhamisításra nem lehet nemzeti méltóságot és büszkeséget építeni.” A szoborról azt mondta, azért kell naponta tiltakozni „ezzel a förmedvénnel szemben”, mert nem akarják, hogy hazugságra tanítsák a nemzetet és a gyerekeket. Az LMP társelnökére, Schiffer Andrásra utalva közölte: „Nem a hisztéria a túlzó, hanem a miniszterelnöknek a hatalommal való visszaélése túlzó” – mondta.

Április 14-én közölt interjút az Index György Péterrel, az ELTE Művészetelméleti és Médiakutatási Intézetének igazgatójával. György Péter részben egyetértett Schiffer Andrásal, az LMP társelnökével abban, hogy „túldimenzionáljuk” az emlékmű ügyét. Szerinte: „Nagyon nehéz azzal együtt élni egy nemzetnek, hogy vesztett. A veszteség iszonyatosan nagy volt, a felelősség rettenetes. Ráadásul nincs benne a katarzis lehetősége. A közemlékezetben ugyanis mindig szükség van egy katartikus mozzanatra.” Véleménye szerint a német megszállás emlékműnek az a nagy baja, hogy felmenti a magyarokat a felelősség alól. „Az emlékezetpolitikának az a lényege, hogy létrehozson egy nemzeti konszenzusminimumot, a Szabadság téri emlékmű viszont éppen széjjelveri azt. [...] Nem lehet erőszakkal megértetni a magyarokkal, hogy a történelmünk traumatikus történelem. Egyetlen dolog működik: a katarzis, és az emlékmű nem jó eszköze a katarzisnak. Azok az emlékezetpolitikai megoldások működnek, amik téged személyesen involválnak.” Arra a kérdésre, hogy lehet-e jó emlékművet felállítani konszenzus nélkül, azt válaszolta, hogy „az emlékműállítás része a vita, mert akkor van esélyed katarzusra. Vita nélkül, két perc alatt lenyomni egy német megszállási emlékmű szintű dolgot, az ellenkezik mindazzal, amire az emlékezetpolitika való. Hogy a katarzisban az emberek összerázódjanak.”

Április 16-án hetedszerre bontották el a talapzat körüli kerítést. A Mécs Imre és Magyar Fruzsina által vezetett engedetlenségi akció időtartama alatt kifeszítették a „Történelemhamisítás = szellemi kútmérgezés”-feliratú táblát is.

A szovjet emlékmű körüli kordonbontó sajtótájékoztatót kezdett április 24-én a Szabadság téren a Hatvannégy Vármegye Mozgalom, azonban a német megszállás emlékművel kapcsolatban is kifejtette véleményét Incze Béla, a mozgalom alelnöke: „Súlyos probléma, hogy nemhogy a szovjet emlékmű kerülne elbontásra, még egy német megszállási emlékművet is megpróbálnak ide elhelyezni. Ez minket pontosan ugyanúgy zavar, mint a baloldali tüntetőket, de egészen más indokból. [...] A mi álláspontunk szerint Magyarországot nem

szállta meg a német hadsereg. A német hadsereg szövetséges haderő volt Magyarországon.” A helyszínen tartózkodó baloldali tiltakozók összeszólalkoztak a Mozgalom képviselőivel, majd később a baloldali tiltakozók ismét elbontották a kordont.

Április 24-én a Fidesz azt közölte az MTI-vel, hogy Magyarország egyetlen szélsőségből sem kér, az emberek a nyugalomra szavaztak, és nem kérnek azokból, „akik nyomában csak erőszak és a gyűlölet jár”. Közleményükben hozzátették: folytatódik a politikai hisztéria azzal, hogy a szélsőbaloldal után a szélsőjobboldal is kivonult a Szabadság térre, hogy „indulatokat keltsen”.

A Magyar Liberális Párt április 24-én megjelent közleményében felszólította Orbán Viktort, hogy mondja meg, mi épül a Szabadság téren, mert „a hallgatás és a titkolózás azt sugallja, elképzelhető, hogy a Szabadság téren nem az a szobor fog állni, melynek tervét a nagyközönséggel a kormány korábban megismertette. Ha ez így lesz, akkor most Orbán Viktor nem csinál mást, mint bolondját járattja az állampolgárokkal, és ezzel az eljárással próbálja majd utólag nevetségessé tenni azokat a tüntetőket, akik hetek óta tiltakoznak a kormány napvilágra került koncepciója ellen.” Valamint sürgették Orbán Viktort, hogy kezdje meg az egyeztetést a zsidó szervezetekkel.

Április 25-én egész napra megbénították az építkezés folytatását a demonstrálók, mivel reggel a talapzatot védő kordon felállítása előtt a helyszínre érkeztek és elfoglalták az építési területet, így a tiltakozás átment polgári engedetlenségi mozgalomba. Április 24-éig a kordonbontással kísért demonstrációkat a szervezők bejelentették a rendőrségen, 25-én azonban a munkaterület elfoglalása bejelentés nélkül történt, ez pedig engedetlenségi akciónak számít.

Az Eleven emlékmű-csoport április 27-én demonstrációt tartott a Szabadság téren az emlékmű ellen: „Úgy gondoljuk, hogy ezen a napon, amikor az Élet menetét tartják Budapesten, megújult erővel kell tiltakoznunk”.

Április 29-én a birtokvédelmi határozatra hivatkozva a rendőrség 21 tüntetőt vezetett ki a kordon mögül, mert nem reagáltak a felszólításra. A kivezetett embereket igazoltatták, és miután közölték velük, hogy szabálysértési eljárást indítanak ellenük, szabadon távozhattak. Rimán Edina közölte, a birtokvédelmi határozatra már két hete érvényben van a rendőrségi végrehajtás, így pedig a jegyző szerint az elmúlt két hétben már bármikor intézkedhetek volna rendőrök.

A Népszabadság április 29-i cikkében ismertette, hogy heteken keresztül ugyanaz volt a menetrend: a nap folyamán a munkások zavartalanul dolgoztak, esténként pedig a demonstrálók – néhány szónoklat elhangzása után – szétszerelték a kordont. Amit aztán a munkások másnap reggel ismét felhúztak.

Április 29-én a Szabadság téren tartott demonstráción Szabadai Viktor, a Magyar Liberális Párt budapesti elnöke felszólította a miniszterelnököt, hogy azonnal kezdjen széleskörű

Tüntetők a kordon mögött, forrás: Nol

Mécs Imrét és Magyar Fruzsina-t kivezetik az építési területről, forrás: Népszava

párbeszédet az emlékműről és a Magyar Holokauszt Emlékév – 2014-hez kapcsolódó többi rendezvényről. Egyúttal arra kérte Áder János köztársasági elnököt, hogy lépjen fel az emlékmű koncepciója módosításának érdekében. Hangsúlyozta, hogy békés a céljuk, de „a kormányzati történelemhamisítással szemben” a végsőkig küzdeni fognak. Herényi Károly, az MDF volt frakcióvezetője azt kérte, hogy az emlékmű ügyét ne hagyják a jobb- és baloldal vitájává degradálódni, mert valójában demokraták és a „diktatúrát kedvelők” állnak egymással szemben. A rendezvény végén Benedek Márton, az Együtt-PM EP-képviselőjelöltje hátulról bemászott a kordonon belülre, őt a rendőrök hozták ki, többen azt skandálták: „Demokráciát, demokráciát!”.

Április 29-én Orbán Viktor Dávid Katalin Széchenyi-díjas művészettörténész, a Magyar Művészeti Akadémia tagja a miniszterelnöknek címzett „Feljegyzés” című írására négyoldalas levélben válaszolt. Orbán Viktor a levélben úgy fogalmazott, hogy az „ártatlan áldozatok százezreinek emléket állítani nemcsak helyes dolog, de erkölcsi természetű kötelesség is.” A kormányfő kifejtette álláspontját azzal kapcsolatban, hogy ki szállta meg Magyarországot: „Felfogásom szerint – amely, elismerem, elsődlegesen államjogi – bizony a németek, akik akkor éppen a náci államberendezkedés rendje szerint éltek az életüket.” Valamint a birodalmi sas megjelenítését a szoborkompozícióban nem érzi aggályosnak.

„Összefoglalva csak azt szerettem volna megírni Önnek, hogy ez a műalkotás erkölcsi szempontból, gesztusrendszerének történelmi tartalmát tekintve pontos és makulátlan” – olvasható a miniszterelnöki levélben. Orbán Viktor a német megszállás és a magyar felelősség összefüggéseire kitérve kiemelte: a német katonai megszállás, Magyarország német irányítás alá kényszerítése tény, ezért mindazért, ami 1944. március 19-e után Magyarországon történt, Németország felelősséget visel. A korabeli magyar politikai és állami vezetés esetében ugyanakkor megáll a kollaborálás vádja és felelőssége. Úgy látja, amit a magyarok megtehettek, megtették. „Bocsánatot kértünk, habár tudjuk hogy a népiertókkal való kollaborálás bűne megbocsáthatatlan. Jóvátételt adtunk, habár tudjuk, ami történt, jóvátehetetlen”. Hozzáfűzte, „olyan felelősséget ugyanakkor nem vállalhatunk, amely nem illet bennünket”, ezért azt is ki kell mondani: német megszállás nélkül nincs deportálás, nincsenek vagonok és százezerszám elvesztett életek. Ezek belátása nélkül – foglalt állást Orbán Viktor – nehezen képzelhető el őszinte és bizalomra épülő együttélés a jövőben.

Április 29-i nyílt levelében Bajnai Gordon, az Együtt-PM Szövetség vezetője kérte Áder János köztársasági elnököt, hogy „minden befolyását latba vetve járjon közben annak érdekében, hogy ez a történelemhamisító emlékmű, ebben a formában ne épülhessen meg!” Kifejtette: „A német megszállási emlékmű eltagadja [...] a magyar állam támogató közreműködését több százezer honfitársunk meggyilkolásában. A tervezett szobor célja nem az önmagunkkal való szembenézés, hanem az, hogy elkendőzze a magyar állam felelősségét a soában.”

Április 30-án Gerő András történész, aki a Sorsok Háza projektben is részt vesz, azt a tényt, hogy megszületett a miniszterelnöki levél, minden kifogása ellenére pozitívumnak tartotta. Ugyanakkor nem gondolta, hogy Orbán Viktor megnyilvánulása közelebb vinne a megoldáshoz. Az emlékmű – mondta a történész – identitáspolitikai kérdéssé vált. Ha a szobor az eredeti tervek szerint épül meg, akkor bármit is írnak rá, nem képzelhető el kompromisszum.

Április 30-án rendőrök sorfala védte a készülő megszállási emlékművet, a szokásos demonstrációra összegyűlt mintegy százötven tiltakozónak esélye sem volt rá, hogy ismét elfoglalja a munkaterületet.

A Mazsihisz a Sorsok Háza projektben való részvételéről egyeztetett

Budapest

Forrás: MTI

A Mazsihisz közleményéből kiderült, hogy április 30-án a Mazsihisz vezetői találkoztak Orbán Viktorral, akivel többek között a Sorsok Házáról is beszéltek. A Sorsok Házával kapcsolatban a tárgyaló felek megállapodtak, hogy „közös egy utolsó kísérletet tesznek egy olyan együttműködési rendszer kialakítására, amelynek segítségével garantálni lehet a történelem hiteles bemutatását a magyar zsidó közösség szempontjai szerint”. Rámutattak: amennyiben az együttműködés formáiban sikerül megállapodni, akkor a

Mazsihisz közgyűlése újratárgyalja korábbi döntését, és a kormányzat tovább dolgozik a gyakorlati megvalósításon; ha a Mazsihisz által fontosnak tartott elvi szempontok sérülnek, akkor – a miniszterelnök válasza szerint – a kormányzat újragondolja a Sorsok Háza megvalósítását.

Lekapcsolták a Parlament fényeit

Budapest, Kossuth tér

Forrás: MTI

A Szociáldemokraták Magyar Polgári Pártjának javaslatára április 4-én este nyolc és kilenc óra között lekapcsolták a Parlament fényeit, hogy a zsidóüldözés áldozatai előtt tisztelegjenek.

70 évvel ezelőtt április 4-én lépett érvénybe az a kormányrendelet, amely kötelezővé tette a zsidó származású magyar állampolgároknak, hogy sárga csillagot viseljenek. Ez, mint azt Schmuck Andor pártelnök mondta, embertelen és elfogadhatatlan, ezért levélben fordult Kövér László házelnökhöz azért, hogy a zsidóüldözés áldozatai előtt tisztelegve kapcsolassa le a Parlament díszkivilágítását egy órára.

Kövér László válaszlevelében azt írta: a Magyarország német megszállásának másnapján meghozott miniszterelnöki rendelet „fájdalmas jelképe volt annak a tragikus folyamatnak, amely a jogfosztásokkal kezdődött és a haláltáborokba torkollott”. Az utókor kötelessége nem elfelejteni az embertelenséget – tette hozzá a házelnök.

Ehhez kapcsolódóan Schmuck Andor csütörtökön azt kezdeményezte az összes, választáson induló párt elnökénél, hogy erre az egy órára függeszék fel a kampányt, és emlékezzenek az áldozatokra együtt a Duna-parti holokauszt-emlékműnél, a Cipőknél. Üzenjük együtt, hogy felelős magyar kormány, felelős magyar törvényhozó soha többé nem hozhat kirekesztő törvényeket, antiszemita vagy rasszista rendeleteket – áll a felhívásban.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Vádat emeltek a hanukiákat megrongálók ellen

Budapest

Forrás: M1

Novemberi jelentésünkben ismertettük, hogy november 30-án három fiatal férfi ittas állapotban köztéri hanukiákat rongált meg a Blaha Lujza téren, a Nyugati téren és a Városház parknál.

Április 8-án adta hírül az M1 Híradója, hogy az ügyészség előre kitervelt tettükért mindhárom férfi ellen vádat emelt felfüggesztett börtönbüntetést kérve. Vallási tisztelet tárgyának megrongálásával elkövetett rongálással, valamint garázdaság vádjával állnak az elkövetők bíróság elé.

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

A német megszállás emlékműve – külföldi sajtó

Franciaország, Németország

Forrás: MTI

Április 15-én cikk jelent meg a Liberation francia baloldali napilapban »Orbán erőszakolja a náci megszállás vitatott emlékművét« címmel. A lap szerint a berlini fal hangulatát idézi a Szabadság tér, ahol egy hete tüntetők minden nap lebontják a kordont, „amely mögött Orbán Viktor egy vitatott emlékművet épített”, majd azt a munkások minden reggel újraépítik. A cikk kiemelte, a kormány a második világháború valamennyi áldozatára kíván emlékezni az emlékművel, amelynek ellenzői szerint viszont az építmény kiválóan illusztrálja a szélsőjobboldal és jobboldal álláspontját arról, hogy a „Magyarországra 1944-ben érkezett” németeket terheli egyedül a felelősség a több mint 500 ezer zsidó elpusztításáért és sok nem zsidó magyar haláláért.

Április 17-én a Die Welt »Először a Wehrmacht jött Magyarországra, azután az SS« címmel közölte Sven Felix Kellerhoff írását, aki megjegyezte, hogy a választásokon megerősített, „de nemzetközileg vitatott” kormányfő, Orbán Viktor „terve révén robbanékonyvá vált a magyar zsidók 70 évvel ezelőtti elpusztításának” témája. Orbán „egy emlékművet akar emelni, amely Magyarországot a német agresszió tiszta áldozataként mutatja be” – tette hozzá, megjegyezve, hogy ennek a beállításnak „kevés köze van a valósághoz”.

Április 30-án az ARD német közszolgálati televízió a német megszállás áldozatainak emlékművéről közölt beszámolót. Az »Emlékmű a budapesti Szabadság téren« című összeállításban kiemelték, hogy az „állami emlékezés-kultúra emlékműve [...] az ártatlan Magyarországot jelképezi”, a felépítése ellen tiltakozók viszont úgy vélik, hogy az valójában „diktatóri giccs és történelmi hazugság”, mert Magyarország nem áldozat volt, hanem a náci Németország szövetségese, és nagy igyekezettel működött közre a magyar zsidók deportálásában. Hozzáadték: az ország történelmi szerepének újraértelmezése révén kialakult „a hivatalos kormányzati áldozatmítosz”, amely a magyarországi nacionalizmus alapja. Az emlékmű ennek a „hivatalos történelemképnek” a kifejeződése „túldimenzionált pátosszal”, és míg Orbán Viktor hívei úgy vélik, hogy „nemzeti emlékművet” emelnek, „mindenki más” úgy látja, hogy „egy új diktatúra jelképe” épül a Szabadság téren – fejtették ki.

Aggályok a Magyarországi választások után

Jeruzsálem, Izrael

Forrás: MTI

Április 8-án jelent meg a Jediót Ahronót cikke, amely az antiszemitizmus jelenségével és a Jobbik sikerével foglalkozott a választások nyomán. A cikk szerint a magyar zsidókat aggodalommal tölti el a szélsőjobb párt erősödése. A lapnak nyilatkozó Verő Tamás rabbi hangjuk parlamenti erősödésétől és a zsidók nagyobb arányú kivándorlásától tart.

A jeruzsálemi Héber Egyetem antiszemitizmus-szakértője nem számít változásra a zsidók helyzetében a választások után, mivel a Fidesz továbbra is képes a Jobbik nélküli kormányzásra, a magyar zsidó vezetés hagyományosan alkalmazkodik a megváltozott helyzethez, és kész az együttműködésre a mindenkori kormánnyal.

Nagy Andor Magyarország izraeli nagykövete az írás végén kijelenti, hogy a szélsőjobboldali és antiszemita Jobbik ellenzékben marad, és soha nem lesz lehetősége a kormányzásra koalícióban sem. A Jobbik szerinte szegény rétegeket manipuláló hangos kisebbséget képvisel. „Az erős konzervatív kormány mindent elkövet a zsidó közösség békéjének biztosítására a miniszterelnök által meghirdetett »zéró tolerancia« alapján” – mondta a nagykövet.

Magyarországon nincs antiszemitizmus

Bécs, Ausztria

Forrás: MTI, Wiener Zeitung

Április 14-én jelent meg Szalay-Bobrovniczky Vince ausztriai magyar nagykövet vendégkommentárja, melyben az április 9-i »Milyen veszélyes Orbán« cikkekre válaszolt. A 9-i cikkben a szintén vendégkommentárt író, Thomas Wallerberger párhuzamot vont a Horthy-rendszer és Orbán Viktor kormánya között. Szalay-Bobrovniczky Vince kifejtette: „A tények és a magyarországi viszonyok alapján párhuzamot állítani a Horthy-rendszerrel és célozni a magyarországi zsidók deportálására nemcsak megalapozatlan, hanem sértő is” – szögezte le. Nem igaz az a megállapítás sem, hogy Magyarországon erős az antiszemitizmus, éppen ellenkezőleg: Budapest jelenleg zsidó reneszánszát éli, ahol Európa egyik legnagyobb zsidó közössége békében és félelem nélkül él – írta a magyar nagykövet.

Nemzetközi holokauszt-konferenciát rendeztek Budapesten

Budapest

Forrás: MTI

Április 24-én rendezték meg a »Bűn, felelősség – emlékezés« elnevezésű nemzetközi holokauszt-konferenciát Budapesten. Az eseményen Heisler András, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke azt mondta: a világ minden táján, így Magyarországon is a kisebbségek azok a csoportok, amelyek „a leghatékonyabban képesek szenzorálni a

társadalom mindenkori állapotát”. Kijelentette: ha a romák úgy érzik, hogy lépten-nyomon kirekesztéssel találkoznak, ha a melegek a kiközösítéstől félnek, ha a zsidók közösség tagjai erősödő antiszemitizmust éreznek, akkor az előbb említett „kisebbségi szenzor” pontosan jelzi: valami nincs rendben a társadalomban. „Mi zsidók ma aggódunk, problémát szensorálunk” – fogalmazott Heisler András, majd úgy folytatta: az ország vezetőinek tetteiből nem mindig érzik, hogy „mindnyájan tanultunk volna a történelemből”.

Az Élet menete – külföldi sajtó

Jeruzsálem, Izrael

Forrás: MTI

Április 24-i összegzésében az MTI ismertette a The Jerusalem Post véleményét. A lap egyik írója, Daniel K. Eisenbud azt írta, hogy Magyarországot ma „Európa leginkább antiszemita nemzetei közé sorolják”, és „valóban, az ország harmadik legnépszerűbb politikai pártja a radikális nacionalista Jobbik, amely szégyentelenül felkarolja és megtűri a nyíltan zsidógyűlölő beszédet”. Megemlíti, hogy a tervek szerint Áder János köztársasági elnök is lerója kegyeletét a holokausztban elpusztult magyar zsidók emléke előtt, „és kinyilvánítja szembenállását a jelenlegi antiszemitizmussal”. A lap idézi Smuel Rózenmant, a Nemzetközi Élet Menete elnökét, aki szerint „bátorító” fejlemény Áder részvétele a programban, s hozzáteszi, „az államfő felelőssége az lesz, hogy rámutasson a deportálások és az azokat követő mézárulás okozta, mélyen kitörölhetetlen veszteségre”.

Az Élet menete

Budapest

Forrás: MTI, akibic.hu, Az Élet menete honlapja

Április 27-én rendezték meg az ezévi Élet menetét Budapesten. Az Élet Menete Alapítvány a megemlékezésekkel kíván fellépni a kirekesztés, az antiszemitizmus és a mássággal szemben tanúsított előítéletek ellen, elősegítve a tolerancia és a múlttal való megbékélés folyamatát.

Aznap az esemény előtt nemzetközi konferenciát tartottak.

Konsztantinosz Karagunisz görög igazságügyminiszter-helyettes azt hangsúlyozta, hogy nemcsak a neonácizmus, hanem az Izrael egésze ellen újonnan feltámadó antiszemitizmus ellen is harcolni kell. Izrael az egyetlen demokrácia a Közel-Keleten, amely a térségben egyedülként küzd az iszlamista fundamentalizmus ellen, a nyugati társadalmaknak pedig együtt, összefogva kell leküzdeniük az antiszemitizmust – mondta. Konsztantinosz Karagunisz beszélt arról, hogy Görögországban már börtönben van az antiszemita eszméket hirdető nagy része, ugyanakkor a görögök 7 százaléka az őket tömörítő Arany Hajnalra szavazott, ezért mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy ez a politikai irányzat ne kerüljön előtérbe – figyelmeztetett.

Forrás: MTI

Irwin Cotler volt kanadai igazságügy-miniszter előadásában rámutatott: az új antiszemitizmus nem egyénileg, hanem kollektíven támadja a zsidóságot, tehát Izrael állam létezésé ellen szól, ezáltal pedig a zsidó emberek jogait tagadják meg. Az új antiszemitizmus „zsidómentessé” akarja tenni a világot, a holokauszt túlélői pedig pontosan tudják, mit jelent ez a valóságban – fogalmazott.

Elie Wiesel Nobel-díjas író idézve Irwin Cotler felhívta a figyelmet arra: eljött az idő, hogy mozgósítsák az egész emberiség erejét az új antiszemitizmus ellen. Az EU alapjogi ügynökségének 2013 novemberében, nyolc országban végzett felmérését ismertetve közölte: a válaszadók 26 százaléka szerint erősödött az antiszemitizmus az elmúlt 12 évben Európában, az antiszemita atrocitások elszenvedőinek 64 százaléka pedig nem teszi szóvá sehol a sérelmeit.

Viviane Teitelbaum belgiumi parlamenti képviselő megjegyezte: hazájában mindig is létezett antiszemitizmus, most is van, még akkor is, ha „Belgium nem fasiszta állam”. A parlamentben és a közbeszédben is terjed az antiszemitizmus, annak ellenére, hogy vannak náluk törvények az ellen – állapította meg.

Andrés Herzog, a Spanyol Demokrata Párt vezető tanácsának tagja emlékeztetett arra: Spanyolország nem vett részt a második világháborúban, ezért nem is kollaborált a náci

Németországgal, ugyanakkor a spanyol lakosságban van egyfajta kulturális gyökerű elutasítás a helyi kis létszámú zsidó közösség ellen.

Jozef Pinior lengyelországi szenátor rámutatott: zsidó közösségük kis létszáma ellenére megjelenik az antiszemitizmus Lengyelországban, amely „mélyen gyökerezik az emberek gondolkodásában”. Az előítéletek ellen szóló törvényeket sokan szorgalmazzák a lengyel parlamentben – fűzte hozzá. A zsidó kultúra mindezzel együtt virágzásnak indult Lengyelországban, számos közösségi programot szerveznek, emellett pedig az oktatás területén is küzdenek az antiszemitizmus ellen, miközben még az egyetemeken is megjelent az Izrael állama ellen irányuló új antiszemitizmus.

A menet végén, a Keleti Pályaudvarnál Simon Peresz, Izrael elnöke videóüzenetében kifejezte, hogy a holokauszt fájdalma felejtethetetlen, és nem is szabad elfelejtenünk, ezért lecke-ként kell felhasználnunk a fiatalabb generációk számára, hogy óvakodjanak beengedni az antiszemitizmust, a gyűlöletet, a rasszizmust az életükbe. Valamint kiemelte: Magyarország történelmében igen sok dicső momentum van, de „a soá eseményei még mindig szégyenként szennyezik be”. Nem engedhetünk meg semmiféle olyan megnyilvánulást, amelynek bármi köze van a nácizmus és az antiszemitizmus eszméjéhez.

Éli Rubinstein, a kanadai Élet Menete szervezet nemzetközi igazgatója emlékeztetett arra: a második világháború végére a magyarországi zsidóság háromnegyede, mintegy hatszáz-ezer lélek veszett oda, az ő rokonainak a többsége is. Ezzel a valósággal „mindannyiunknak szembe kell néznünk, és a közelmúlt zavarba ejtő magyarországi fejleményeit tekintve egyre inkább sürgető, hogy szembenézzünk vele” – jegyezte meg.

Gordon Gábor, az Élet Menete Magyarország Alapítvány elnöke rámutatott: a rasszizmus és az antiszemitizmus csak romboláshoz vezet, ez pedig nem lehet senkinek a célja, akinek meg mégis, azok ellen elszántan küzdeni fognak.

Jobst Bittner németországi evangélikus lelkész, a háborús bűnösök leszármazottainak civil csoportja nevében szólott arról, hogy Németország felelőssége nem ér véget, amíg a holokauszt-túlélők és leszármazottaik a múlt árnyékában élnek és szenvednek tőle. Statisztikai felmérések szerint azonban „a német lakosság 25 százaléka rendelkezik valamilyen antiszemita előítélettel” – állapította meg. Megjegyezte: a Menetelés az életért elnevezésű mozgalmuknak három célja van: tisztelettel adózni a holokauszt túlélőinek, „jól látható jelet alkotni a modern antiszemitizmus ellen”, illetve az embereket felszólítani arra, hogy „állhatatos barátsággal álljanak Izrael mellett”.

Ilan Mor, Izrael magyarországi nagykövete elmondta, jó látni azt, hogy sokan együtt vannak az Élet menetén, mert az összefogás az, ami megakadályozhatja a holokauszt megismétlődését.

Videóüzenetében Konrád György Kossuth-díjas író – utalva a német megszállási emlékműre – arról beszélt, hogy „hazugságra nem lehet jövőt építeni”.

Antiszemitizmus kutatás Izraelben

Jeruzsálem, Izrael

Forrás: MTI

Április 27-én jelentette meg a Tel-Aviv Egyetemhez tartozó Kántor Központ az antiszemitizmussal kapcsolatos kutatásának eredményét.

A jelentés szerint „Európa számos részén még mindig a zsidók a legüldözöttebb kisebbség, különösen a lakossághoz viszonyított számarányukat figyelembe véve”. Az egyetem kutatói 2013-ban 554 antiszemita incidenst jegyeztek fel: zsidó emberek megtámadását, valamint zsinagógák, temetők, emlékművek, zsidó intézmények elleni vandál akciókat. Ez a szám tizenkilenc százalékkal alacsonyabb az előző évinél. A legtöbb, szám szerint 116 támadás a Franciaországban élő zsidókat érte. Kilencvenötöt rögzítettek Nagy-Britanniában, tizeneggyel többet, mint 2012-ben. Szintén emelkedett ez a szám Kanadában, Németországban, Ukrajnában, Oroszországban és Magyarországon, ahol tavaly tizennégy támadást regisztráltak.

A kutatók arra figyelmeztettek, hogy különösen az európai fiatalok körében egyre növekszik a rasszista és az antiszemita hozzáállás. Mose Kantor, az Európai Zsidó Kongresszus elnöke elmondta, hogy szervezetében vita folyt arról, hogy kevésbé foglalkozzanak-e a verbális és írásbeli gyűlölködéssel, de tekintettel annak potenciális veszélyére, a kongresszus elhatározta, hogy ezeket a fenyegetéseket is figyelembe veszik. „Egyre terjed a nyilvános antiszemitizmus fertőzése” – mondta Kantor, és aggodalmát fejezte ki a szélsőjobboldali pártok különösen Franciaországban, Magyarországon és Görögországban növekvő népszerűsége miatt.

Közösen-Együtt konferencia

Budapest

Forrás: MTI

Az április 29-én a »Közösen-Együtt« című, a magyarországi holokauszt 70. évfordulójára emlékező konferencián Harrach Péter, a KDNP parlamenti frakcióvezetője azt mondta, hogy a hiteles kereszténység adja a legbiztosabb védelmet a rasszizmus és az antiszemitizmus ellen, és biztosítja azt, hogy soha többet ne forduljon elő a holokauszt. Harrach Péter kiemelte: a mostani színes világban „éppen a hitünk kapcsol össze bennünket”, mert „van különbség közöttünk, de feszültség nincsen”.

Heisler András, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke rámutatott: a kereszténységgel nem egyeztethető össze az antiszemitizmus, a holokausztot pedig mindig kellő érzékenységgel kell kezelni, s „a szenvedés negligálása soha nem elfogadható”.

Bölcskei Gusztáv, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkészi elnöke hangsúlyozta: egyházuk mindig is egyértelművé tette, hogy mi az álláspontjuk az antiszemitizmus kérdésében. Annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a holokauszt 70. évfordulója al-

kalmából tartandó emlékév sikere nem azon múlik, hogy „milyen lesz az emlékmű”, hanem azon, hogy a közösségek miként tudják segíteni a ma élőket abban, hogy felfogják, mi történt hetven éve a holokauszt idején. Baltazár Dezső korábbi tiszántúli püspökről szólva kiemelte, felsőházi tagként nemet mondott a zsidótörvényekre, s amikor jelenlétében antiszemita dalt kezdtek énekelni, elment onnan, azt mondva, „menjünk innen, mert itt minket bántanak”.

Osztie Zoltán, a Keresztény Értelmiségiek Szövetségének elnöke mint mondta, el kell kerülni a vádaskodást, „le kell mondanunk arról, hogy a sérelmeket egymás fejének vágjuk”, mert az Ó- és Újszövetség népe mindig ugyanaz. Úgy fogalmazott: fáj neki a minden oldalról megmutatkozó hisztériakeltés, holott az árkokat áthidalni kellene, és nem újra és újra mélyíteni. Kitért arra: a keresztények küldetésének egyik legfontosabb része a kiengesztelődés szolgálata. „Én szívből szeretem zsidó honfitársaimat, testvéreimet, akikkel Istenben egyek vagyunk [...] a szeretet pedig azt jelenti, hogy jó, hogy vagy” – fűzte hozzá.

Weisz Péter, a Barankovics Izraelita Műhely elnöke felhívta a figyelmet, hogy „össze kell fogni, hogy vallása, származása miatt egyetlen embernek se csorbuljon a méltósága. [...] A gyűlöletet pedig soha nem fékezhetjük meg gyűlölettel”, erre csak egyetlen ellenszer van, a szeretet.

A Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékánja, Antalóczy Péter szerint a holokauszt tragédiája felett akkor lehet napirendre térni, ha „elvégeztük a gyászunkat, és köszönetet mondunk az embermentőknek”. Utóbbiak soha nem feledkeztek meg arról, hogy az ember felelős embertársaiért – állapította meg.

EGYÉB HÍREK

Az Egyesült Államok párbeszédet szorgalmaz

Budapest

Forrás: MTI

A budapesti amerikai nagykövetség április 22-i közleményében úgy fogalmazott, hogy „továbbra is arra ösztönözzük a kormányt, hogy igyekezzék becsületesen, nyíltan és tényszerűen értékelni a magyarországi holokausztot. Ehhez hozzátartozik, hogy kikéri és figyelembe veszi a magyar társadalom valamennyi rétegének véleményét, és különösen azokét, akiket jogosan érintenek érzékenyen a kormánynak a hetvenedik évfordulóval kapcsolatos tervei.”

A követség megfogalmazása szerint figyelmüket nem kerülték el a magyar társadalmon belüli „jelentős aggodalmak a kormánynak az évfordulóra vonatkozó javaslatait illetően”, közöttük egy új múzeum, valamint egy emlékmű terve ellen, amely, mint a kormány megfogalmazta, „Magyarország német megszállásának áldozatairól” emlékezik meg. Különbféle társadalmi csoportokhoz tartozó magyarok, zsidó szervezetek, civil csoportok és Magyarország külföldi partnerei adtak hangot fenntartásuknak ezekkel a tervekkel kapcsolatban – tették hozzá.

Egy kormány és állampolgárai közötti konstruktív eszmecsere „a demokratikus, jó kormányzás ismérve, és a párbeszéd ígérete bátorító reményt keltett bennünk” – olvasható a közleményben. Hangsúlyozták: a kormány választási győzelme után „a valódi párbeszéd a kormány elkötelezettségét demonstrálná a mellett, hogy nyíltan és őszintén megbeszéli a fontos ügyeket azokkal is, akik alkalmasint nem értenek egyet a kormány álláspontjával”.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI

A TEV közösség elleni uszítás gyanúja miatt tett feljelentését elutasították

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Februári jelentésünkben részleteztük, hogy a Tett és Védelem Alapítvány feljelentést tett a Magyar Hajnal Mozgalom ellen, mivel 2014. január 29-én olyan tartalmú videófelvétel került feltöltésre internetes oldalukon, amely cigánysággal és zsidósággal szemben gyűlöletre uszít.

A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság április 1-jei határozatában elutasította a feljelentést. Az indoklás szerint: „a videófelvétel vizsgálata során megállapítást nyert, hogy nevezett bűncselekmény elkövetésének gyanúja jelen ügyben hiányzik, ugyanis a törvényi tényállásban meghatározott elkövetési magatartás – gyűlöletre uszítás – a felvételek alapján nem valósult meg”.

A TEV nemzetiszocialista rendszer nyilvános tagadása miatt tett feljelentését felfüggesztették

Nagykáta, Pest megye

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

A Tett és Védelem Alapítvány 2013. május 27-én tett feljelentést ismeretlen tettes ellen nemzetiszocialista rendszer nyilvános tagadása miatt, mivel a Jobbik Magyarországért Mozgalom Tápióbicskei Alapszervezetének internetes honlapján 2011. május 30-i keltezésel ismeretlen személy közzé tette Siklósi András szerző megjelöléssel a »Triani nemzeti gyilkosság egyetemes hatásai és revíziójának sürgető parancsa« című tanulmányt, melynek egy része a holokauszt megtörténtét megkérdőjelezi, illetve jelentéktelen színben tünteti fel.

A nyomozás során olyan személyi és tárgyi bizonyítékokat felkutatni, melyek alapján az elkövető kiléte megállapítást nyerne nem volt lehetséges, ezért a Nagykáta Rendőrkapitányság április 10-i határozatával az eljárást felfüggesztette.

Köves Slomó feljelentést tett becsületsértés miatt

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izrealita Hitközség vezető rabbija, április 17-én feljelentést tett a Pesti Központi Kerületi Bíróságon becsületsértéséért.

hagyott, mivel a vádindítványban írt bűncselekménynek eljárásjogi értelemben vett konkrét sértettje nincs, vagyis a TEV és az EMIH nem tehet feljelentést.

A TEV a Magyar Hajnal Mozgalom Párt felosztatására tett indítványa nem kezelhető

Miskolc, Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

A Tett és Védelem Alapítvány február 7-én a Nemzeti Forradalmi Párt ellen tett felosztatási indítványát februári jelentésünkben ismertettük. A párt felosztatását a párt politikai nézete miatt indítványozta: nyíltan kirekesztő, rasszista, antiszemita, az etnikai, faji, vallási közösségek méltóságát súlyosan sérti.

A Magyar Hajnal Mozgalom Párt (A párt neve 2014. március 11-én jogerősen erre a névre változott.) elleni indítványhoz tartozó eljárást a Borsod-Abaúj Megyei Főügyészség nem tudja lefolytatni. Április 28-i levelében a Főügyészség az Alapítvánnyal közölte, hogy egyrésztől törvényileg nincs meghatározva ki és milyen feltételek esetén indíthat párt felosztatása iránti pert. Másrésztől pedig a párt felosztatása iránti per megindítására vonatkozóan az ügyész törvényi felhatalmazással nem rendelkezik.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Ssz.	Dátum	Esemény	Kategória
1.	április 1.	A TEV közösség elleni uszítás gyanúja miatt tett feljelentését elutasították	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
2.	április 4.	Lekapcsolták a Parlament fényeit	Közösségi hírek és reakciók
3.	április 8.	Aggályok a Magyarországi választások után	A magyarországi antiszemitizmusról
4.	április 8.	Vádat emeltek a hanukiákat megrongálók ellen	Hivatalos és civil reakciók
5.	április 10.	A TEV nemzetiszocialista rendszer nyilvános tagadása miatt tett feljelentését felfüggesztették	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
6.	április 14.	Magyarországon nincs antiszemitizmus	A magyarországi antiszemitizmusról
7.	április 17.	Köves Slomó feljelentést tett becsületsértés miatt	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
8.	április 18.	A gyűlölet határai	Közösségi hírek, reakciók
9.	április 22.	Az Egyesült Államok párbeszédet szorgalmaz	Egyéb hírek
10.	április 24.	A TEV és az EMIH közösség elleni uszítás büntette miatt tett vádindítványát elutasították	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
11.	április 24.	A TEV feljelentést tett nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt Katona Attila ellen	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
12.	április 24.	Az Élet menete – külföldi sajtó	A magyarországi antiszemitizmusról
13.	április 24.	Nemzetközi holokauszt-konferenciát rendeztek Budapesten	A magyarországi antiszemitizmusról
14.	április 27.	Antiszemitizmus kutatás Izraelben	A magyarországi antiszemitizmusról
15.	április 27.	Az Élet menete	A magyarországi antiszemitizmusról
16.	április 28.	A TEV a Magyar Hajnal Mozgalom Párt feloszlására tett indítványa nem kezelhető	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
17.	április 29.	Közösen-Együtt konferencia	A magyarországi antiszemitizmusról
18.	április 30.	Sorsok Háza	Közösségi hírek és reakciók
19.		A német megszállás emlékműve	Közösségi hírek és reakciók
20.		A német megszállás emlékműve – külföldi sajtó	A magyarországi antiszemitizmusról

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus érte, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

**BEJELENTÉSEKET AZ ALÁBBI LEHETŐSÉGEK BÁRMELYIKÉN
FOGAD AZ ALAPÍTVÁNY:**

FORRÓDRÓT

(+36 1) 51 00 000

**Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és facebook oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany**

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtsük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

**ADOMÁNYÁT AZ ALÁBBI BANKSZÁMLASZÁMON JUTTATHATJA
EL AZ ALAPÍTVÁNYHOZ:**

13597539-12302010-00057157

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY ELÉRHETŐSÉGEI:

Cím: 1052 Budapest. Semmelweis utca 19.

Tel.: +36 1 267 57 54

+36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. *2011 Audit of Anti-Semitic Incidents*.

CEJI, 2012. *Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához.* Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. *Hate Crime. Impact, Causes and Responses*. London: Sage Publications.

Community Security Trust (CST). 2013. *Antisemitic Incidents Report 2012*.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hate crimes. In *Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict*. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. *Hate Crime Laws. A Practical Guide*. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. *Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region*. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. *In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes*. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. *Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány*. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Szalai Kálmán ügyvezető igazgató

Szerző: Dr. Barna Ildikó szociológus, *habilitált egyetemi docens, tanszékvezető*
ELTE TÁTK Társadalomkutatások Módszertana Tanszék

Szerkesztők: Palotai Borbála szociológus
Dr. Fekete István László ügyvéd, *a Tett és Védelem Alapítvány jogi képviselője*
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, *a Tett és Védelem Alapítvány és a Brüsszel Intézet jogi képviselője*
Minkó Melinda kutató, *a Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoportjának vezetője*
Majoros Kata kommunikációs tanácsadó
Dr. Szegő Krisztina jogász
Bozai Ágota szakfordító

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus, *a Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke*
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr Kovács András szociológusnak, a CEU tanárának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás pontos megjelölésével.

2014. Budapest

BRÜSSZEL INTÉZET

Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Cím: 1052 Budapest. Semmelweis utca 19.
Tel: +36 1 267 57 54
<http://www.tev.hu>
info@brusszelintezet.hu